

Sessió inaugural

Fèlix Martí

president de l'Institut Linguapax

La convocatòria d'aquest congrés té lloc en un moment de canvis ideològics espectaculars en relació a la diversitat lingüística. En podem recordar tres. En primer lloc, l'avaluació del fet de la diversitat cultural i lingüística. Estem assistint a una transició de les idees que fonamentaven la colonització lingüística com a solució d'una diversitat considerada com un mal, cap a valoracions positives de la diversitat lingüística. La diversitat en el camp lingüístic és un fet tan benèfic com la diversitat de les espècies vivents. També es fa notar la relació entre els dos fenòmens i la seva interdependència. La protecció de la diversitat a la biosfera afecta al diversitat lingüística i el mateix passa en sentit invers.

En segon lloc també estan desapareixent els prejudicis que permetien classificar les llengües segons criteris jeràrquics. Abans hi havia llengües considerades més nobles o més aptes per a la vida cultural o l'activitat científica. Actualment es reconeix que totes les llengües són iguals en dignitat i que totes les llengües poden desenvolupar-se en camps i registres múltiples. L'ús preferent d'algunes llengües en determinats àmbits socials o culturals no suposa que les altres llengües no tinguin capacitat per a ser utilitzades en aquests àmbits. Entre les llengües no és possible establir classificacions jeràrquiques. Tenen la mateixa dignitat les llengües orals que les escrites, les llengües de comunitats demogràficament fortes o febles, les llengües declarades oficials o les que no ho són, les llengües de les comunitats tecnològicament avançades o les de països poc desenvolupats tecnològicament.

En tercer lloc, avança la idea de les llengües com a patrimoni comú de la humanitat. Cada una de les llengües és, simultàniament, patrimoni de la comunitat que parla la llengua i del conjunt de l'espècie humana. En aquest aspecte la protecció de la diversitat lingüística es pensa com una responsabilitat exercida de manera complementària entre les comunitats lingüístiques mitjançant l'autoestima i la comunitat internacional mitjançant diverses mesures polítiques, científiques i jeràrquiques. La qüestió de la necessitat d'una convenció internacional sobre drets lingüístics forma part de la desitjada implicació internacional.

Totes aquestes idees comencen a arribar als ministeris i als altres organismes que s'encarreguen de les polítiques lingüístiques. Les pràctiques són encara, a molts continents, perjudicials per a la vida de les llengües i especialment per a les llengües considerades minoritàries. El congrés vol contribuir a orientar les polítiques lingüístiques a fi que tinguin en compte les noves idees consensuades pels intel·lectuals i els investigadors. També vol estimular la participació dels múltiples actors que poden ajudar a millorar les polítiques lingüístiques a molts estats i convidar les comunitats lingüístiques a presentar els seus punts de

vista sobre les polítiques que els afecten.

Els països de llengua catalana són especialment sensibles a aquests temes i s'honoren amb la presència d'experts vinguts de tots els continents. L'Institut Linguapax, creat recentment amb l'objectiu de fomentar investigacions i iniciatives de promoció de la diversitat lingüística, espera que aquest esdeveniment sigui l'inici d'una activitat regular i sistemàtica que reuneixi representants de la UNESCO i dels seus estats membres, de la comunitat científica, de les ONG especialitzades i de les comunitats lingüístiques. Una gestió intel·ligent de la diversitat cultural i lingüística és una via per a aconseguir un futur d'harmonia entre les cultures i de pau local i universal.